

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVI. Intellectus mirabiles operationes Vnionem hanc ineffabilem
antecedentes & concomitantes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

cripsi sunt; in mentu excessum adducit; secundum illud: inebriabuntur ab ubertate domus tuae. Idem quoque eodem loco ipsam vocat ebrietatem per hæc verba: Quid tantam dixerim mentis alienationem, nisi ebrietatem spiritus? Ratio autem cur cā sic vociter, est, quia mediante hac unione, consequitur anima eam animalibetatem & fortitudinem, qua parvæ æstimet aerumnas hujus facili, more Apollotorum, qui cūm ebrii essent ebrietatem Spiritus sancti, ibant gaudentes à conspectu Concliti, cōd quod digni herent pro nomine IESV contumeliam pati, quæ ipsorum invicta fortitudine, & libertas spiritus, & promptitudo mundo ebrietatem p̄te se ferre videbatur. D. Bonaventura de Procesio. Relig. ubi supra, eamdem p̄nè rationem assignat q̄am Richardus.

Item
Theologia
mystica.

Vocatur præterea hæc Vno Theologia mystica, quod idem est ac cognitio secretissima DEI, cōd q̄ id mediante hac unione, acquirat experientialis quædam DEI notitia, omnem expe- trans nouitiam, omnemque scientiam, ut latius lib. 5. de Contemplatione ostendimus.

Insuper ob aliuslum hanc cognitionem, quā media DEV Manina degustat ac percipit, vocat istam intimam unionem Dionysius Areopagita, nedum Theologiam mysticam, sed & sapientiam, hinc DEI divinissimam cognitionem. S. Thomas Opus. 6. eam dicit esse copulam anima cum DEO, propter unionem & societatem, quæ in hoc sponsalito intervenit inter utrumque adeò arctam & singularem, ut unum quid ambo efficiantur; idque propriæ est unio, cūm ex duabus rebus una tantum resultat.

Hæc Vno appellatur sponsatio Verbi & anima, & ita in sacra Scriptura, maximè in toto ferè Cantorum libro, &c. de hac potissimum sponsatione tractatur. Appellatur etiam matrimonium spirituale. Vide Bernardum Serm. 8. in Cant. Sed attende, inquit, in spirituali matrimonio duo esse genera patendi. & infra: Ut in hoc ultimo genere interdum excedatur & recessit etiam à corpori & sensibus, ut se non sentiat, que Verbum sentiat.

Soritur deinde plura alia nomina, quibus in Scriptura hæc mirabilis unio passim significatur, de quibus egi egit Geron in Serm. de Spiritu sancto Tom. 2. Confid. 2. dicens: Hæc est pax que superat omne sensum, manna absconditum, quo Prophetæ psal. 30. postus erat. Quā magna multitudine dulcediu[m] meum Domine, quam absconditum timentibus te! Hæc est calculus filiorum DEI, habens nomen scriptum, quod nemo novit, nisi qui acciper. Hæc in divinam caliginem instar Moysi vocatur spiritus, hic in simbolo aura tenus sentitur Dominus, hic in thalamo dormit & requiescit Salomon pacificus, & Benjamin adolescentulus in mentu excessu. Hic gustatur favus mellis, favus propter illuminationem, mel propter dulciorationem affectus. Hic Moyses mysticus ducit gregem virium suarum in interiora deserti. Hic sedet solstriali, & levat se supra se, ubi Dominus loquitur ad eos. Hic dicit Petrus: Bonum est nos hic esse. Et Philippus: Sufficiat. Et Maria Magdalena: Vidi Dominum, & hoc dixi mihi. Hic introducitur anima in cellam virginiam, ubi bibit ebriam sobrietatem spiritus; ubi suspirat bona epiphalamum canens, verba dimidiat: Dilectus meus mihi, ait, & ego illi: ego dormio, & cor meum vigilat. Hic obsebatur dilectus de dilecta: Adjuvo vos filia iherusalem, ne fuscias vel evigilare facias dilectam, donec ipsa velet.

Idem Geron Tract. 9. in Magnificat, Tom. 3. Dicitur, inquit, mansio DEI in homini, & homini in

DEO, ut sic. Dicitur vivificatio & habitatio vita alterne salutis in radice, ut hic: vivere in eternum, quia suam gratiam habet. Dicit autem Apostolus quod grata DEI est vita eterna. Dicitur & oculum oris possit, quod petit sponsa. Dicitur lac & visum, & angustas, & oleum effusum, & traxis, & pulsus ad sponsam. Dicitur introductio in cellaria, conjunctio dilecti inter ubera sponsa tanquam fasciculus myrra. Dicitur suis decor, sua quis in leitulo florido. Hoc est donum perfectum de sursum descendens, non ascendens de terra. Hoc est sapientia divinitus inspirata cum suâ laudibus universis. Hoc divinum silentium, hoc subtilis aura tenuis, hoc susurrum verbi conditum, hoc vox quasi aura lenta, amo & tonitru magno, & ut ad unum colligamus innumeræ, quidquid sonat manuent vel habitationem, vel invasionem, vel unitatem unius corpori & unius spiritus, anima cum DEO, sponsa cum sponso, unis cum unico, sub gratia gratificant nominis, & radice, principio, forma, & fine, unico vocabulo datur intelligere, quid est manere in Christo per mutuum gratia complexum.

Principium vero mirabilis hujus perceptionis nomen est unio, absolute & per anthoniam ei à Mysticis attributum: quia eius in aliis unionum genera, eaque praeclera, quæ chariat media animam DEO conjugant, de quibus multa in superioribus hæc tamen ita acutissimam animam DEO ipsi conglutinata, ut ab ille Unionis nomen videatur libi jure vendicasse, cum properat eternis extremi dignitatibus, cum quo unito hec contingit enim hujus unionis terminus immediatus ipse DEUS; tum etiam propter alias circumstantias, quæ illam mirabiliorē ac digniore convincunt, nempe esse ecstasicam, utpote, quæ summa amoris & splendoris vi animam extra se abducatur; & deinde fruicitur, quia ineffabilis dulcedine anima sinus ulque ad effusionem liberaliter sumere replet: de quibus multa superius, principi cap. 7. hujus libri, etiam, & in sequentibus plenius differemus.

C A P V T XVI.

Intellectus mirabiles operationes Unionem hanc infabili antecedentes & concomitantes.

Suprema illa DEI perceptio, quæ DEVs seipsum velut tangendum obicit voluntati, contemplationis etiam supremæ omnes esse solet, ita ut simul intellectus & voluntas divinitus afficiantur. De intellectus luce, sive contemplatione, & de voluntatis affectibus postea dicturi, prius tamen aliquid de memoria in hoc Voionis statu premittamus.

Memoria igitur Vunionis tempore, imo & seppe Vida ipsa Vunione transacta, per influxum divinum & M. Teconversionem ad DEVm fit tranquilla, clara, & ref. m. serena, quæmadmodum aer, quando quietus est sion, ab omni ventorum impetu, purus nubibus, nebulis, quæ carens, ac solaribus radis omnino clausus: attollitur enim in hoc statu mens supra omnem, & nia sensibili, ac si quis ultra nubes claus apertum Communicolum intueretur; & in eo felici statu memoria ter. influit adeo constans & stabilis, ut nihil ejus seruitur. Iud. P. tem perturbet: unde sit, ut rerum creaturar, & Balbus, iam transacta unione, vix posset meminisse; adeo & nullum enim rerum terrenarum recordatione privatur, ac Philip. si est homo totus cœlestis.

De intellectus autem operatione, Vunionis co-

myris. statice & fruicive tempore, non eodera plane modo judicandum est: aliter enim de intellectu Tract. 1. co tempore, quo anima est omnino divinae unioni proxima, aliter vero de ipso tempore, quo est omnino DEO unita, & in ipsum divinitus absorpta ac transformata, aliter demum de intellectu, transacta jam ipsa Unione, sentiendum erit. Quare meritum omnis ista cognitionis ad tres gradus lucis reductetur.

*Primus gradus contemplationis divinam
Unionem antecedens.*

S. I.

Primus quidem lucis & contemplationis gradus est, quando mens omnino despura purgata, & medio Sapientiae dono illustrata, supra se elevatur, ut DEUM in omni perfectione, sanctitate & gloria esse infinitum, ac omni menti, etiam Angelicae, incomprehensibilem contempletur, ita ut divinam non solum ingredi, sed illam habitate caliginem, quam superius lib. 3. cap. 3. explicavimus, dicatur: Dominus enim DEUS in caligine, id est, in luce inaccessibili, inhabitat dicatur. Unde opimie S. Dionysius in Epis. 5. ad Doto. hec: Dicitur autem divina caligo, quia est inaccessibilis lux, in quo habitar DEUS dicitur, invisibilis quidem existens proprie excedentem claritatem; & inaccessibilis propter excessum superfluentia luminis effusio. Hec Dionysius.

Ardentissima igitur hujus caliginis intuitio ac definitio mentis in immensam illam & inaccessibillem DEI lucem, intelligentia oculum reverberantem, & sua immensura leipsum abscondentem, alifissima quidem est contemplatio, que fruivit Unionem antecedens, & proxima est ad illam dispositio, ut plenius lib. 3. de *Via illuminativa* cap. 3. ostendimus.

De hac luce Gregorius lib. 4. in 1. Regum ad caput 20, ubi contemplationem ad DEI incircumscripsum lumen terminatam (quod idem est ac DEUM in caligine inuenit) sic depingit: *Quidquid enim de omnipotenti DEO humana mens potest cogitare, DEUS non est; sed dum cogitando cuncta transcedit, dum quidquid potest intima lucis, quidquid interna suavitatis & dulcedinis, quidquid spiritualis delectationis sibi fingeri possit illa esse creditur; ad quamdam lucem tamen pervenit, que non est DEUS, sed quam inhabitat DEUS. Et quia runc Eletri aeterna mirabiliter inflammatur, mirabiliter resurgit, inseparabiliter delectatione fructus, cogitare compellitur quam inaccessibilis lux, dulcedo & delectatio sit, qua ipse sit, si tam imensa lux est illa quam inhabitat, & non est ipse. Ad Dominum quippe in Bethel Moyses ascendebat, quando cum eo in monte loquebatur: sed qui ad lucem perveniret ad quam inhabitat DEUS, lucem que ipse DEUS erat, quererebat, dicens: Ostende mihi faciem tuam. De quo etiam scriptum est: Quia loquebatur Moysi Dominus facies ad faciem.*

Quid est, quod facies ad faciem Moses cum domino loquitur, & tamen Dominum obsecrat ut faciem suum Dominus ostendas? Sed facies DEI, cognitio eius est. Cognoscitur autem DEUS per speculum, cognoscitur per seipsum. Per speculum hic, per seipsum vero per speculum. Per speculum vero est illa lux, quam inhabitat DEUS: ipse autem lux illa, qua ipse est. Moses autem, qui facie ad faciem DEUM videre dicitur, & ejus faciem advidendum postulare, qua reciliunt designat quam perfectionem electorum, qui jam speculum illius summa lucis

civis intuentes, sed tamen ad ipsam lucis veritatem pertinente vehementer cupiunt? Ita quidem cognitionis lux, Electorum desideria satiare non novit, sed excitare, illa vera & satiare & excitare. Nam tam jucunda res est, ut ineffabiliter concupiscatur, & tam plena, ut qui jam semper hanc in magno desiderio viderunt, semper ineffabili dulcedine satientur. Hec Gregorius.

Qua vero ratione intellectus DEVM hoc tempore intueretur, praeclarè quidem aliquibus comparacionibus explicat Dionysius Carthusianus lib. de Laude vita solitaria, cap. 36. dicens: *Vt latissimi qui stans in littore totius Oceani hoc est et Oceanum Similiciter ipsum videre, noscere senon posse illud rotum visu attingere, metiri, finire. Et velut si quis in ipsam Solu lucem in ipso Sole formaliter existentem suum degreditur, hoc est, hoc est et lucem illam conspicere, cernere seatur, non posse eam in sua virtute & puritate oculis irreverberari conspicari. Sic igitur contemplatur Dominum DEVM nostrum in interiorum mensu oculum figuramus in ipsum cum omni humilitate, reverentia & amore, abhinc audaci & curioso scrutino, & intellexerat quod ipse est esse parum simplicissimum, incircumscripum, bonitas infinita, veritas increata, unitas summa, superbeatissima vita, sapientia prossim immensa, virtus omnipotens, superliberrima quoque voluntas, pulchritudo separata & intermixta, dulcedo illimitata: sicut de cetero perfectionibus eius. In horum contemplatione inflatur cor nostrum, & divini amoris ardore totaliter succendatur, hecne DEO profundius uniat, ac abdit, tamquam ignoto pariter & obscurum serventissime iugatur. Hec Carthusianus.*

Neque existimes, solam lucem (quantumvis sublimis sit) divinam hanc Unionem posse promitteri, nisi illam astuantia amoris desideria, & ardentissima alia ejusdem amoris exercitia (de quibus superius lib. 3. *Via illuminativa*, cap. 6. & 7. & inferius cap. 3.) comitarentur. Nam dum anima sub umbra dilectionis in illa caligine constituta, continuo suspiciti, amoris violentia & languore furtur in DEVM, nonne quam repente immensa DEI pietate apicum affectiva, & verticem intellectiva potentiam immediam est angorem illuminatione & inflammatione simul ardenter, ad fruivit unionem rapitur, atque ibi felicitate in DEVM, quem sibi præfertissimum fecit, divinitus transformatur, ut egredietur ex D. Dionysio docuit D. Bonaventura *Itinerarium 3. aeternitatis. dist. 4. art. 4. sequentibus verbis: Verus contemplator est, si sursum traxit est super omnia intelligibilia in caliginem ignorantia. Et hic gradus contemplationis est, de quo loquitur Dionysius cap. 1. myst. Theolog. dicens: Abducens restat principalior DEI cognitio, qua figuratur in eo, quod Moyses separatur ab his, quibus locum DEI secum riderant, & subirabitur illi visus, & intrat in caliginem ignorantiae, & unitur incomprehensibilitati divinae, quam non penetrai intelligentia, quae vere est omnium clarissima, & insecludit & screvit omnes cognitiones comprehensivas tamquam in causa prima omnium, & per causum unitur DEO (qui est supra omnia) constituirur in excellentia, quam neque ratio investigat, nec intellectus speculator, & ab omnibus, & quasi a seipso segregatur, & per unionem dilectionis, que est divisa est via cognitionis, unitur DEO intellectualiter ignoto cognitione multo meliori, quam sit cognitio intellectualis, in eo quod intellectus etiam cognitionem dereliquit, & super intellectum & mentem DEVM cognoscit. Hec Bonaventura. In quibus quidem D. Dionysii verbis ab ipso citatis illud planè considerandum est, contemplationem illam, quā in caligine DEVS agno-*

agnoscitur, non esse altissimam, quae de DEO in hac via haberi possit, cum præcedat ipsam unionem, & DEI perceptionem experimentalē, quæ teste D. Dionysio est effectiva vera cognitionis; sed tantum est prævia lux, & contemplatio præcedens ipsam unionem.

Oportet igitur altiorēm aliam querere lucem & contemplationem. Hæc autem, ex mentē D. Dionysii, est illa, quæ concomitat sive consequitur ipsam DEI fruтивam perceptionem, ut ex illis verbis eiusdem Dionysii expressè conjicatur. Et per unionem (inquit ille) *selectionis*, quæ est effectiva vera cognitionis, unitur anima DEO intellectualiter ignoto cognitione multò meliori. Igitur cognitio illa, quæ DEI unionem sive amplexum comitantur, & quæ ex illo oritur, quæ verè dicitur cognitione & contemplatio DEI altissima, illa, inquam est, (non præcisè considerata, sed ut connoatur unionem animæ cum DEO felicissimam & f. uitavam) quæ est divinisima & sapidissima DEI cognitionis. Quare hæc, licet præcipue & essentialiter consistat in hac cognitione, principium tamen habet & causam in amore univito & perceptione DEI experimentalē. Ex qua velut ex fonte, ubi divina suavitatis gustatur & æterna prælibatur felicitas, sapidissima illa ac divinisima oritur DEI contemplatio, quæ mystica Theologia communiter appellatur; & hæc quidem spectat ad secundum lucis gradum, de quo s. sequenti pleniū disseremus.

Secundus lucis gradus, sive contemplationis, qui ipsam divinam Unionem comitatur.

S. 2.

Hic igitur est secundus & altissimus divinae cognitionis gradus, in quo DEUS per gustum & tactum intimum, ac suavissimam deoculationem inter animam & ipsum divinissimè cognoscitur: jam enim in hoc gradu DEUS non speculativè vel per abstractivam notitiam discernitur, sicut in superiori gradus sed prædictè & experimentaliter per eius amplexum & gustum cognoscitur; aliter namque de mellis fasci dulcedine, qui ejus suavitatem non gustavit, aliter vero dulcesissima expertus saporem differit: hic enim cognitione experimentalē, ille verò speculativā, ejus dulcedinem percepit.

Primus igitur contemplationis sive lucis gradus, cum ipsam divinam Unionem antecedat tam in luce quam in aliis nostratum virium operationibus, inferior est omnino secundo gradu, in quo DEUS per ejus ineffabilem contactum & unionem cognoscitur. Ita enim divina Unio (ut merito inquit Dionysius) effectiva est vera cognitionis, id est, ab ipsa procedit divinisima & sapidissima DEI cognitionis, quæ quidem aliorum est omnibus ali cognitionibus, quæ de DEO in hac vita haberi possunt. In ista enim Unione voluntas intellectum gustu & experientia pettansit, ut latius cap. 10. *Observationes*, annotavimus; & subtili lapore majus quiddam percipit, quam didicere intellectus. Quare in illo gradus intensionis, in quo voluntas præcellit intellectum, DEO unitur, ac illum degustat in altiori gradu, ad quem intellectus non potest asurge: e. led potius ad intellectum ex prægustata unionem cum DEO voluntatis, perfectior, ac magis sapida de DEO notitia derivatur. Quod excepto hoc explanari solet.

Evenire quippe solet, ut conditi cibi nidoce sensu percepto, quis judicer sapidum esse cibum, ac proinde acceptum avidius edat, ubi plerumque maiorem quam cogitaverat saporem & appetitus irritamentum offendit. Vnde sapient experimento convictus intellectus, propriorem perfectiorem illius cibi notitiam parit. Ecce cognitionis ordo. Gustus enim præcedit cibi illius notitiam perfectiorem, licet imperfectam, quæ ante ejus degustationem præcessat, subsequatur. In hunc ergo fermè modum intellectus in illa caligine extensis, divino etiam lumine perfusus, DEI incomprehensibilitatem, majestatem, divinitatemque cognoscit, ac quodammodo ejus suavitatem odoratur. Sed hæc cognitio fermè speculatori vocatur. At cum voluntas DEO adhæret, ac mystico contractu, gusto percipit, anima & amplectatur, tunc ex illa experimentalē notitia voluntatis per amoris unitivam amplectum habita, perfectior ac clarius aspergit intellectum, qui inferius remanerat, DEI cognitionis multò certior ac nobilior, quam per alias doctinas universa.

Quod si quis curiore inquireat, Cum anima tempore Unionis sit tota in DEUM ita suspena, ut ejus potentia omnes sint penitus absorpta (ut omnes Patres farentur, immo & sapientissima Mater nostra TERESIA à JESU impossibile centet, eo tempore animam posse aliquid intelligere) ratione intelligi possit, quod eo tempore ea possit alissima intueri contemplatione.

Fatetur sanè, Unionis tempore intellectus aliquo que iniores sensus omnino absorberent; nam si carnalis delectatio rationis usum (teste Aristotele) pro tunc absorberet, quid erit tenuendum de ineffabili illa dulcedine, quæ ex immunda cum DEO conjunctione & unione percipitur? Quare sicuti in hac vita DEUS clara videtur non potest, nisi anima omnino sit à sensibus alienata; ita neque DEUS sensuum auris percipi potest clara in hac vita, nisi consopitis omnibus animæ operationibus, ita ut anima pro illo brevissimo tempore nihil omnino sentiat. Quapropter ex simo, ita tempora in hac Unione sive spirituali (ponantur) ne distinguere debere.

Primum, cum iam anima percipit DEI presentia ad se approximationem: secundum, cum DEUS divino illo contactu animam deoculatur, & sponsæ labia divinum illud ac ineffabile oculum percipiunt: tertium, cum plenè istam divinam prætentiam ac ejus suavitatem degustat. In illo priori, intellectus nondum absorptus per infusionem divini luminis ab ipsis solis presentia derivari, clarissimè loce elevatur, ut DEUM ipsum voluntati omnino proximum alissimo modo contempleat; postea verò à seipso deficiens, in illo instanti mutui cum DEO amplexus dulciter absorbet & obdormit, ut præclarè Dionysius Carthusianus in Commentariis in librum de Mystica Theologia D. Dionysii, cap. 9, declarat, dicens: *Verumtamen in hac contemplatione fertur apex mentis & intelligentie vertex DEO uniti, tamquam omnino ignoto, in omnimodo quoque caligine fieri, nihilque penitus de illo cognoscere; non quod ab illius inspectione omnissimè rarer, praestitum cum ista sit altissima, clarissima, perfectissima, ac profundissima Deitatis contemplatio, cognitionis, visu hisce posibilitate, ut ipse Magnus Dionysius, & Expositores ipsius testantur; sed quia in hac contemplativa & sapientissima ac fermentissima unione cum DEO mens acutissimè & limpidissime conficit, quem super-*

*Quantam
alissima
Dei co-
gnitio
dicatur.*

incomprehensibilis & superflendidissimus, & superluminosissimus, & superpulcherrimus, & superamabilissimus, & supergaudiosissimus sit ipse Dominus DEUS omnipotens & immensus, atque quam infinitus & indutiliter a plena illius cognitione, & beatifica ejus fruitione, visione facialis immediate & clare intuitiva distat, deficiat & occumbat. Ideo pro admiratione & amore deficiat & defluit a seipso, gaudose quoque & dulciter absorbetur, abdormit, & quiescit in superdelicatissimo DEO creatori, salvatore, ac miserratore, in & supergratiostissimo suo sponsor, torius beatitudinis sue superiusissimo fonte, omnipotentissima & liberalissima causa.

Hac de secundo illo instanti sive tempore, in quo DEUS anima per seipsum unitur & manifestatur. Et quamvis hac unio realis cum DEO, brevissimo tempore absolvatur, & tempore, quo perficitur, ligata sunt & quasi ab horis ab illa immensa dulcedine omnes potentiae; adhuc tamen neque in isto tempore divini contactus sive unionis mutatio anima cum DEO, credendum est, omnino intellectum sua carere operatione. Absurdum enim esset cogitare, animam illo felicissimo unione tempore nobilissimis intellectus & voluntatis operationibus, non aliter ac ille qui deliquit anima patitur, omnino privari, inquit potius ex magistrina lucis, amoris, & dilectionis, intellectus totus maner suspensus & absorptus, praenatura admiratione eorum que tunc intelligit; tunc enim cum encrasimè actetur circa ea que speculatur, non datur ei locus reflexionis supra seipsum, ita ut possit ipse intelligere aut discerner se aliquid tunc intelligere, quia ab illa ingenti admiratione totus tenuerit ligatus & absorptus.

Quem quidem modum intelligendi brevi sermone Thaulerus cap. 12. *Instit. expofuit*, dicent: *Hic spiritus à DEO in admirabilem lucem suam deducitur, sapiturque, ita ut natura in quandam Diffinitatem elevetur: ibi plane spiritus pro lumine absque luce, pro cognitione absque cognitione, pro amore absque dilectione efficiatur; non quod absque dilectione sit, sed quia omnis ejus cognitio amorque sum nimis parvus videntur ad suum DEUM comprehendendum. Hec ille. Non aliter ac continget illi, qui solis oib[us] ac sphæram ingredetur: nam tunc verius clavisque agnoscere et loquunt esse natura sua lucidior et magisque vitibilem, quamvis radiorum ipsius corruptione minus videat, quod magis eum esse cognoscit visibilem; sic plane anima si DEO justitia vero soli inestabilitate copulatur, tunc mentis oculos pro immensa DEI claritate & incomprehensibilitate, velut quibusdam splendidissimis radiis revereberata caligetur, & incomprehensibili ipsius objecti luce lucentur, experientia tamen ipsa, aperitur tunc quam antea DEI claritatem & incomprehensibilitatem agnoscit.*

Hanc intellectus operationem S. Mater TERESEA, à DEO divina revelatione edocta, in lib. sua *Vita*, agens de hac Unione, cap. 18. mirè explicavit. Cum enim illa scire desideraret quid in hac mystica unione intellectus operatur, respondit ei Dominus, ut ipsa refert dicto cap. sua *Vita*: *Como no puede comprender lo que entiendo, es no entender entendiendo. Quali dicas: Cum intellectus non posse immensam illam DEI claritatem & incomprehensibilem plenitudinem comprehender, hoc ipsum effidam confidere, intelligere, se non posse intellectu cognoscere. Et hoc quidem nihil aliud est, quam DEUM sub ratione incomprehensibilitatis videare ac cognoscere.*

Thom. à leys Opqr. Tom. II.

Eodem senè modo piissimus Blasius c. 12. *Spirital. Instit. explicavit*, dicens: *Hinc pro cognitione facta sine cognitione, in solo amabili, nudo, simplici & ignoto DEO quiescit; lux quippe divina propter nimiam sui claritatem inaccessibilis est, unde & caligo appellatur. In hac quidem divina caligine, in qua suavisissima DEI unito perficitur, DEUS intellectum mira luce perfundit, ut eum ineffabili quadam modo videre possit: nam tunc altiore anima deo sequitur cognitionem, quam umquam alias fuerat confecta; nam per lapidissimam deo notitiam (dum ei supremus apex affectiva potentia per amorem realiter unitur) plura & altiora, quam ante per revelationes ac visiones cognovit, videatur enim ibi DEUS ab intellectu ineffabili modo. Quare sicut in dono Sapientie prius est gustare DEI suavitatem, animamq[ue] media charitate unitam cum DEO, quam experimentalis DEI cognitio sive contemplatio, que est effectus domini Sapientie, gustetur: ita quoque in hac mystica Theologica contemplatione prius est DEUM anima unita, quam DEI ipsius anima illapiti & presentis istam lapidissimam cognitionem infundi, juxta illud: Gustate, & videte.*

In hoc enim statu illud annotare oportet, has duas potestias sic divinae claritatis unitas miro modo affici, quemadmodum & ipsa anima, in qua resident iste potentiae, afficitur: que quidem in similitudinem candens ferri, propria forma non amittit, sed ex inspecta gloria incensa, & divinae luci configurata, tam quasi in aliam gloriam transiens, in eamdem imaginem transformatur, in quo Dei esse genus & imaginem facile demonstratur, sicut & ferrum (exemplum est Richardi Victorini de *Gradibus violenter charitatis*) dum cendet, ignem mirificè representant, illiusq[ue] propriis attributis pollet. Ira quidem, proportione terrena, in eum fecit modum intellectus & voluntas afficiuntur, quae potentiae in centrum vel fundum anima, sive, ut Richardus docet, ut supradictum, in profundum anima à DEO vocantur. *Obi ergo sunt?* (inq[ue] ut & loquitur de potentiis in ista eccl[esi]a, & responder ipse Author.) *In eo quidem interior est sui, profundum est cor humana. Non ergo educuntur, sed induuntur spiritus in illo interiori canaculo; quadque & illuc clausi forsitan sessuum officia servitū servitūq[ue] captivis complexa convenient cum dilecto, & ibi melius secum sunt, & cum sic ibi sunt, siue ratus se habent. Hec ille.*

Ilaque tunc introducuntur ista due nobilissimae potentiae, licet proprius accedat voluntas in quandam valitudinem quasi Divinitatis soliditudinem, ubi voluntas Deum ipsum præsentem ineffabiliter senti percipit: intellectus vero, amissam oritur varietate ac diffinitione, & universis (etiam imaginibus nobilissimis) superatis, divina lucis incomprehensibilibus radios percussus, Deum sapientissime ignorat (cum tamen illum tunc cognoscit perpicacius) à D. Dionysio Areopagita verè dicitur, et quid DEUM si sum in immensa illa caligine & tenebra (que quidem omni alia lucce in viatoribus splendidior est) agnoscas. Intellexus quippe, neque Deum video in propria divina immensa natura, neque imaginibus (ut in aliis gradibus cōquidam templationis) non ita nobilibus) speculator, sed in caligine quamdam veluti caliginem demeritus, atque ipso Deo in DEO cito cum fulsis, serenis, in plane & tranquillissimam notitiam, nesciens tamen quid sit DEUS, a. fortan agnoscit; tunc eni illum sibi in nebula praeterea magnissimum certens, diviniori quadam modo cognoscit, qui reliquos modos & notitias, quae de

DEO aut scribuntur, aut concipiuntur, immenso superat & antecellit intervallo. lo hac revera caligine, vel nebulosa, vel tenebris (ut in montis apice contigit olim Moyli) clatiū ac deficatione jam intellectus acie cognoscitur, quā aut sermonibus exprimi, aut fine experimento possit cogitari.

De hac mirabili cognitione (quā DEUS in illa tenebra & caligine ineffabil modo manifestatur)

Hoc ubi à primam consolationem, quam à DEO accepatur, S. Angelexponent, alii aperte lucidiusque tractavit. Et la decla- post istud (inquit) vidi DEUM in tenebra una, & id- eo in tenebra, quia est meus bonum, quod possum cogi- tari, nec intelligi, & omne quod potest cogitari vel in- telligi, non attingit ad illud: & tunc data fuit anima fides certissima, spes secura & firmissima, securitas de

DEO continua, ita quod abstulit omnem timorem: & in illo bono quod videtur ita in tenebra, recollegi me totam, & facta sum ita secuta de DEO, quod non possum dubitare de eo, quin DEUM habeam certissime, & in illo bono efficacissimo quod videtur in tenebra, est modus spes mea tota recollected & secuta. Frequenter i- gitur video DEUM illo modo, & illo bono quod nar- raveri non potest, nec etiam cogitari corde. In illo inquam bono certissimo & inclusio, quod intelligo cum tanta tenebra, habeo totam penitentiam, & in videndo quidquid volo habere, totam habeo; quidquid volo sci- re, totum scio, & video ibi omne bonum. Nec anima in videndo potest cogitare de discessu ab illo bono, nec quod debet de cetero discedere, sed delectatur ineffabilitate in illo omni bono, & nihil videt omnino anima quod nar- rari posse ore, nec etiam concipi corde, & nihil videt, & videt omnino omnia. Et quia illud bonum est cum tenebra, ideo magis certissimum & magis superans omnia, quanto magis videtur in tenebra, & est secreta- simum. Et ista video cum tenebra, quod superat omne bonum & omnia, & omne aliud est tenebra, & omne quod cogitari potest, est minus illo bono.

Et infra: Sed isto modo quando videtur DEUS in tenebra, non apportat risum in ore, vel fervorem, nec devotionem in corde, nec ferventem amorem, quia cor- pus non tremit, nec moretur, nec sic alteratur sicut confuerit scripsi alio; corpus enim nihil videt, sed ani- ma videt, & corpus quietus & dormit & truncatur lingua, quia tunc nihil potest loqui. Et omnes amici- tias, quas DEUS ostendit mihi multis & inenarrabi- les, & omnia verba dulcia aeo mibi data, & omnia alia data factaque ut tantum sunt mixta illo bono quod video, cum tenebra tanta, quod non posso spem meam in illo, & in si possibile esset quod omnia essent non vera, nullo tamquam modo minuerent spem meam, nec minaretur spes mea securissima, que est certa omni illo bono quod video cum tenebra tanta. Ad istum autem prae dictum modum aliisimum & omnino inef- fabilem videndi DEUM cum tanta tenebra & super- mirabilis gratia visione, est mens mea tribus tantum vicino elevata, quamvis multo & innumeru vicibus viderim istud omne bonum semper cum tenebra, sed non praedito aliisimo modo cum tanta tenebra.

Et infra: Videremus sanctam Trinitatem in tene- bra, & in ipsa Trinitate quam video in tanta tenebra, vidi ut mihi quod ego item & maneam in eis medio, & illud trahit me plusquam res alia aliqua quam ha- bitemus habuerim, vel aliquod bonum quod viderim, ita quod istud non est comparatio ad illa. Haec tenus beata Angelus.

Quā certè DEI cognitio sive contemplatio, Dei co- munans, Theologia Mystica meū appellatur, ut- gniō Thologia pote quā hī secreta DEI vīno sive contemplatio:

nam DEUM potius per caliginem quā per aliū mysticā quas similitudines altissimo modo cognoscit. Unde manifestē constat, in p̄fata unione non petat, omnino silere potentias, quasi silens ut illud esset corporalis paroxysmus, ita ut nec voluntas, nec intellectus operentur; sed dulcissimam tantum DEI sustineant operationem (ut Mysticī quidam existimarent) imo potius illa potest ēo tempore divinissimo afficiuntur modo: nam tunc intel- lectus (ut vidimus) tranquillissima & altissima contemplatione placit, & voluntas suavissimo DEI amplexu ac frōtione recreatur, tota deni- que anima in DEO tamquam in suo cento dul- cissime requiescit. Et hē de primo & secundo tempore hujus felicissimae Unionis dicta suffici- cant.

Rursus hūjus secundi gradus īfusum intellēctū ē DEO lumen amplius exponit.

s. 3.

SOLET etiam clementissimus DEUS tempore hūjus felicissimae unionis (ut sapientissima Ma- ter TERESIA libro sua Vita cap. 18. docet) intel- lectum solvere, ut inestimabiles divinas ac dona ineffabilita, quibus tunc anima fructus, clarus di- gnosceri possit, necnon alia quoque divina myste- ria in intellectuali visione anima manifestat, quod est veluti tertium tempus sive status animæ illa divina unione fruentis, per quam certè mani- festationem naturæ divinæ attributorum ac divinorum proprietatum in intellectualibus imaginib- us clarissimum lumen acquirit. Potissimum vero mitatur liberalissimam illam divinitatis communica- tionem, sc̄ipit tam ad intra quam ad extra itum enī sua bonitate mirabiliter effundens. Un- de grandis in anima fiducia generatur, ut cum DEO familiariter agat. Ibi etiam lumine divinitus īfuso gigantū infliguntur perspicacias, ad penitilli- ma sacra Scripturæ tenta, & divina sapientia at- cana penetranda; quinimō non solum anima, ve- rum etiam corpus & sensus multifacē perficitur, ut S. Mater nostra TERESIA Mag. 7 cap. 1. sc. 2. doceat, quia tunc (ut ipsa ait) potest ansa quasi ligatus & absorptus solvens DEUM, ineffabilita ī repre- sentat mysteria. In illa, inquit, mansione, in ratione in- tellectuali quadam veritatis ipsius & presentacionis, ī- mma sanctissima Trinitas manifestatur per quamdam inflammationem, que primis in intellectum defen- dit ad instar nubis lucidissima, se supra quā dicitur ab illo. & per admirabilem notitiam, que tunc anima communicatur, cum summa veritate cognoscit omnes trē sanctissimā Trinitatis personas esse unā etiam q̄d substantiam, unam potentiam, unam sapientiam, ac denique unum DEUM. taliter ut ea quæ hic per fidem à Joh. credimus, tunc anima quasi intuitus ut illa dicam pro- pria, et si non uult corpore, cum illa video non possemus. Tunc omnes tres personae sese a se & commun- icant, cum illa loquantur, & illam manū eam invita- cōnū, ut intelligat illa Evangelii verba: ad eum veni- mus, & mansiōnem apud eum faciemus. Hac tenus S. Virgo TERESIA.

Adverte, quām consiliorū & cauē rerum spirita- lium Virgo peritissima dixerit, quāsi intuitus ē de Quādā obser- notans, hanc Visionem ac rerum altissimam in- tellectualem contemplationem non esse omnino intuitivam, sed quasi intuitivam; significans illa M. Ter- esia, medianam sanctissimam Trinitatis cognitione inter se, abstractivam & intuitivam: nam tunc anima nec omni-

omnino viatrix dicitur, quia DEUM ipsum apprehendit & possideret, quamvis non omnino, sed voluntatis actu tantum nec omnino dicitur esse in termino, quia adhuc oculus intellectus caligat, nec DEUM sicut est perspectè potest inueneri. Quod quidem genus visionis aliis eminentissimum indicavit S. Thomas 1.2. quæst. 98. art. 3. ad 2. ubi exponens illam visionem Exod. 23. quæ dicitur Moyses DEUM facie ad faciem vidisse, per visionem, inquit, facie, intelligitur eminentis quadam contemplatio infra essentia divine visionem. Hæc D. Thomas.

Quibus non obscurè significatur, dati contemplationem divinæ & claræ DEI visioni immediatam, altioram q̄idem & nobiliorem illâ, quæ ab habituali dono Sapientiæ sive gratia dimanat, esse quasi cognitionem medium inter beatam visionem, & fidei cognitionem; quam sanè medium contemplationem docuit Dionysius Carthaginianus in Act. Apostol. cap. 7. in illa verba, *Vidit gloriam DEI.* Hanc, inquit, cognitionem medium fieri per splendidissimam quamdam irradiationem increas locis in apice intellectus. Nec nimirum videri debet, quod medium in hac unione inter comprehendentes & viatores, (ut pote voluntatis comprehendunt intellectu remanente infra DEI claram notitiam, ac velut in speculo DEUM contemplante) media visione inter claram & omnino obscuram gaudeat dicatur.

Hæc lux Qualis vero sit ista lux increata irradians apicem intellectus, nō erit difficile explicare, quamclaratur. **Docto-** Primitus existimo hoc lumen immediatè esse non à dono Sapientiæ, seu aliqua creata gratia, sed ab ipso me DEO immediate procedere, in modo ut aperiè doce. Dionysius Carthaginianus, esse ipsam increata lucem, intellectus veritatem tangentem. Nam cum in hac unione DEUS illabatur voluntati, illique sit omnino praefens, mutuo se amore unitivo DEUS & anima complectentes (quaquidem est altior & eminentior conjunctio, quæ in hac & futura vita potest ipsi olunti contingere) ad diuinam quidem providentiam spectare videatur, ut intellectus DEUM ipsum voluntati unitum, hec non facie ad faciem, saltem eminentior modo in hac vita possibili DEUM ipsum intueatur. Quare conseqüens omnino videbatur, ut intellectus, ad eminentissimum illum statum elevatus, increas a luce & à creaturis omnino independenti illustraretur.

Henricus Harpadius lib. 2. Myst. Theol. cap. 6.5. hoc lumen existimat esse quoddam clarificatum medium inter DEUM & amantem spiritum, in quo DEUS se ostendit, non sicut est in sua ineffabili gloria, sed juxta modum collati luminis, quod quidem lumen tribus intellectui veram cognitionem quod DEUM videat, sicut in hac vita videri potest, pro comperto habet. Præterea docet istud lumen esse quamdam immensam claritatem, per quam DEUS immediate cognoscitur in hac vita, non tamen clarè sicut in gloria. Istud vero lumen datur in via per modum actus, sive trans-euntis. Nam, ut recte D. Thomas de Verit. quæst. 2. art. 1. ad 7. inquit, illud est plenus & perfectus lumen quod datur per modum actus sive passionis, quæ illud quod per modum habitus infunditur, quia ex altitudine hujus luminis actualis contingit, ut humana mens illud posidere non posset per modum habitus. Quare ipse Doctor Angelicus 2.2. quæst. 171. art. 2. docet,

lumen propheticum non ab habituali aliquo Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

principio, sed ab ipso DEO immediate proficit. Atius. P̄t̄er lumen istud quod se tener ex parte DEI, lo, quod infunduntur etiam à DEO species intelligibiles per modum altioris ordinis, representantes objecta in eligendum habilia altiori modo, quæ ex creaturis visibilibus bitus in conjici possit. De his speciebus Harpadius lib. 2. fundit. Myst. Theol. hoc planè propriō scribens, Inde, tur,

inquit, *spiritus homini jam factus est tamquam vividum spirituale speculum, in quo DEUS format spiritum veritatis, in quo & ipse per plenitudinem gratia sua inhabitat.* Ostendit etiam se DEUS in illo speculo vivido, non sicut si in sua essentia, sed in eminentissimi & nobilissimi imaginibus ac similitudinibus, ad eum illuminatus sublevatusque intellectus, sine omniorum clarè cognoscari in imaginibus intellectualibus omnium, quacumque audire potuit de DEO, de fide, & de omni occulta veritate; videlicet quomodo DEUS est summa maiestas, veritas, bonus, sapientia, misericordia, justitia, & amor. Deinde, quomodo sit differentia personarum, & quid unaqueque persona est DEUS omnipotens. Cognoscit etiam unitatem divina natura in SS. Trinitate, & Trinitatem in natura unitate, & unamquamque personam esse DEUS in unitate es-
Jentia. Agnoscit etiam, esse secunditatem in divina na-
tura, & simplicem otiositatem in ejus essentia: quia intellexit ita sublevatus & clarificatus spiritu veritatis, DEUS videt in proprio speculo in tam multis modis, formis, & imaginibus, sicut ex cogitare potest, aut videre desiderat. Nihilominus tamen intellectus elevatus semper inclinatur ad videndum quid sit DEUS in se ipso. Quamquam vero imago DEI sublevata clarifica-
toque intellectui propinquatur, tamen non potest comprehendere aut contemplari, proper immensam claritatem, quæ intellectu oculus reverberatur & caligat. Hæc est Harpadius.

De hac etiam luce & sublimi cognitione agens Catholitanus de Fonte luci, cap. 16. exponens illud Job 36. In manibus DEUS abscondit lucem, & precipit ei, ut rursus adventiat, acribus: In se per lu-
cem contemplacionis thoraci ac mysti è radium visionis tenens DEUS in manibus, tandem lucem pulcherrimam radiantem ad libitum suum nunc pandit menti purgata & inflata, nunc retrahit & abscondit.

Et infra: Cumque hanc lucem Omnipotens mente ostenderit, mos mole magnitudinis sue, actualitate & excellentia maiestatis, per actionem ac luciditatem sua immensam mentem in momento, in illu oculi, in punto, sic dulciter non violenter vincit & opprimit, ut ipsa distat atque desicit a seipso, ac victa amore, ac stupens præ admiratione ejus quam contemplatur maiestatis ac claritatis immenses, præterratis, quam certitudo, deliciosa serenitate, nesciat de scipta. Sic quidem repente tam valide illustratur ac inflammatur, ut prorsus succumbens, vires & sensus corporales amittat. Tunc mens in increata luci secretum induita, in infinita lucis abysso demergitur, in aeterna felicitatu Oceano rapta depreditur, in amori igne inuicti involuuta comburitur, atque in supervisissima ac superplaniissima solitudine impertransfribili & immensa amplitudine securissime errat, feliciter deviat, per-
dens sciptam, nesciens ubi vel quando.

Hæc illæ. Et hæc de secundo
gradu contemplatio-

nis.

Tertia lucis & contemplationis consequens di-
vinam Unionem gradus.

Primus gradus amoris ipsam divinam Unio-
nem praecidens.

S. 4.

S. 1.

vid. nos. TRANSACTA hac divina unione, animaque ad Domini-
teipsum, ecstasi cessante, reversa ex gratia & ci Tom. 7. lucis plenitudine, quam ibi uberrimè in suo fonte
Biblioth. re, unionis tempore degustavit, divina quædam
Theol. lib. claritas in intellectu remansit; enique habituali
7. sect. 5. suo splendore suavitatem illuc traxit, adeo ut in cunctis
cap. 6. & virtutibus vetam præstet ac inducat discretionem.
seqq. & Hujusmodi deinceps hominibus nulla est revelatio
nem. Ante necessaria, neque supra sensus rapi opus han-
tonii ben, quandoquidem vita, conversatio, & habita-
Tract. 4. tio eorum supra sensus & inferiorum animæ por-
directoriū portionem in spiritu agitur, ubi quidquid sibi, vel eis,
mystici vel alius necessarium est, DEUS manifestè soler-
disp. 4. spirare.

sect. 2. & Præterea, quotiescumque volunt, celissimam
seqq. DEI naturam, & incomprehensibiles illius pro-
prietates illuminatis oculis facilissime contemplan-
tur, & non raro, pandente lumen DEO, quod in manibus absconditum portat, ad divinam unio-
nem percipiendam dulcissime rapiuntur. Crescit
etiam in his quotidie divinum illud à DEO infu-
sum lumen, & ad ejus incrementum, mirabiliter
quoque augetur amor, hacque ratione luvis fit
circulus, cum ingenti amoris & locis augmento.
Plura dicimus inferius de splendore intellectus ac
luce relicta, transacta hac divina unione, illius mi-
rabilis effectus ampliori discursu recensentes.

Neque alienum ab ipsa veritate existimo, pu-
rissimis aliquando menibus in hujus mortalitatis
regione adhuc peregrinantibus scientiam, quam
per se infusam Theologi vocant, saltem his, quæ
spirituallè connubium sive matrimonium cum
DEO contraxerat, ab ipso DEO, quod actum sal-
tem, aliquando infundi. Quid vero sit haec scientia
per se infusa, & quid lumen & species per se in-
fusa, transiunt & per modum actus, plenius lib.
6. de Contemp. cap. 6. per tractavimus. Quod qui-
dem lumen infusa scientia non solum primo pa-
renti, sed & aliis Ecclesiæ Proceribus à DEO ful-
se communicatum, ut probabilius & certius in-
dicavimus. Recolenda sunt ea, quæ ibi latiori less-
mone distinximus.

CAP V T XVII.

Ardentissimi amoris & delectationis affe-
ctus, qui in hoc divino animæ cum DEO
connubio exercentur.

Vid. sect. 1. In hoc secreto animæ cum DEO connubio, in-
6. modo inter ceteras animæ potentias, voluntas ardentissi-
mam amorem flagrat, & quasi consumitur. Cum e-
nam ipsa DEUM complectatur, maiores ceteris
& Tract. 3. part. 3. ex illo uberrima fonte aquarum viventium rivul-
los, tempe amoris & delectationis exhaustit. In-
Theol. mystic. altiori & sublimiori modo, quam umquam alias,
Philip. non tam clare & distinctè, DELIM ipsum per-
nolt. cipit: voluntas vero in ipso amoris & delectationis
diss. 1. 3. fonte rapidissima divina suavitatis fluenta degu-
sta. Operæ tamen premium erit, majoris claritatis
gratia, hujus divinitatis, divinam hanc unio-
nem concomitantis (icut antea de luce fecimus)
in tuis gradus dividere.

Huius ergo divini amoris primus gradus con-
tingit, cum anima astutæ illo & impatienti
amore, præ nimio sponsi desiderio, languet om-
nino. De quo plura scriplimus lib. 2. cap. 7. Ad
hunc quidem amoris languorem liquefactio con-
sequitur, quæ videatur esse immediata, imò neces-
saria dispositio ad amorem unitivum, ut eruditus
Richardus de Amor. inseparabil. cap. 4. docet. Ut
autem ait, hac unitiva virtute concurrere possum affec-
tus amantis, cor amantis à se liquefactio esse est,
ut transfundit possit, & transformari, & in illum quem
amat mutari, & uniri alteri, quemadmodum aqua
stilla infusa vino deficere à se tota videtur, dum alterius
saporem induit & colorem.

Et paulò inferius: Factum est (ait ille) cor meum
tamquam cera liquefaciens. Res liquefcente molitur,
dilatatur, purgatur: & nunc hunc triplicem effectum
considera in amore, qui verè ignis divinus est corda re-
solvens, purgans, & consfans in massam unitam, quem
admodum varia metalla soluta igne concurrunt in a-
num.

Et infra: Ecce vide tu, ne forte Propheta senserit idip-
sum, qui cum cor suum cera liquefcente comparsit,
protinus adjunxit. In medio ventrū mei. Liquidam er-
go fuit, sed extra se non effusus. Solus effusus, quæ sic
intendit alius, ut sibi non ascendat. Videat autem aposto-
lus, ne forte persuaserit. Neque etiam necesse est ut in
his excessibus, quibus humana stirps lucis infusa
divino manere ardentatur, extra se esse dicamus, cum
Paulus in suo raptu, an in corpore, an extra corpus
fuerit, se dicas prorsus ignorare. Vbi ergo sumus? inquit.
In eo quod interior est sibi. Profundum est cor hominis,
& inscrutabile: homo enim in secreto sibi est, quod
solus suis suis noscas quod interior. Non ergo cau-
sus, sed inducatur spiritus in illo interiori canculo,
quodque & illic clavis seorsum sensum est in secu-
rius secretusque castissimo complexus contenens: cum
dilecto, & ibi melius secum sunt; & cum sic ibi sunt
similis, tunc sibi habent. Porro cor liquefactionis purgari
necessus est, & ad purum excoqui, si quam habet su-
ram, ipso amore, qui ignis consumens est, pal. ac igno-
rantia & delicta a levigatis purgans, & purgatis man
animam faciens, divino dignam conjugio, non haben-
tem maculam neque rugam. Hæc Richardus, qui
cordis liquefactionem, dilatationem, & purgationem
esse omnino necessariam, ut cor amantis
transfundiri possit, & in illum quem amat mutari,
& uniri alteri ostendit, non aliud quæm aque stila
la infusa vino deficere à se tota videtur, dum vino
unitur, & in illud transformatur, illius saporem &
colorem induens.

Nec otiosum esse potest amorem in isto primo
gradu nam mīris amoris exercitii ibi sub umbra
expectans sponsi adventum, præcipue vero quin-
que, quæ sunt intrinsecæ & ardentissimæ charita-
tis signa, fulcitur. Primum, sunt initia & profunda
suspiria, quæ quasi quotidiam amoris nuntios, donec
quæcum præsentia Dilecti visiter & viu reficiat, emit-
tit. Secundum, sunt alta desideria, quibus sursum ex-
mens effertur, nec quiescere potest donec ad lo-
cum suum, id est, ad amarum, perveniat. Terrium,
quibus sunt cogitationes languidæ; præ magnitudine c-
onim amoris omnia temporalia, imò & spiritualia
animæ fastidium inferunt: solù enim Dilecti pra-
fenuit potest esse contenta. Ex quo sequitur quatinus
excl-